

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Ferényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy éke-
zetekkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyzetes centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár-
kedvezmény.

Alispánok üldözése.

— jan. 3.

Az ex-lexes kormány valóságos kéjjel vetette magát rá a törvényekhez hű, azokat tisztelő s a vármegyék törvényhatóságainak rendelkezése alapján eljáró alispánokra.

Most ezek a becsületben megöszült, a törvény tiszteletben vezérképpen előljáró, a vármegyék adminisztrációját mint első tisztviselők szorgalommal és lelkiismeretesen intéző főtisztviselők gonosztevők módjára a vádlottak padjára hurcoltatnak, zaklatásoknak, idézéseknél, büntető tárgyalásoknak, meghurcoltatásnak, gyanúsításnak vannak kitéve.

A vármegyék első embereit együtt említi a mai kormányrendszer a betörőkkel, csirkefogókkal. A bűnügyi iktatókban fordulnak elő neveik, a büntetéseket hivatalból üldözni köteles ügyészségek foglalkoznak nagyérdemű, országos hírű, közbecsült főtisztviselőkkel.

Mire fog ez vezetni? Mi itt a cél, micsoda elvakultság, milyen gonosz taktika kell ahhoz, hogy a függetlennek, szabadnak kiáltott Magyarországon idáig fajúlhassanak az állapotok.

Szerkesztőségünkhez egy levél érkezett tegnapielőtt, ahol Pest vármegye országos tisztelet főjegyzője s alispán helyettese azt kéri, hogy küldjük meg

neki lapunk ama számát, melyben a mi vármegyénk alispánjának, Dókus Gyulának az ellene indított bűnperben foglalt védekezése s az ezen bűnper befejezéseként hozott bírói ítélet foglaltatik. Mert — ugymond — az ő esete teljesen hasonló a Dókuséhoz, melynek tárgyalása f. hó 4-én lesz.

Kész örömmel teszünk eleget a kiváló tisztviselő eme kérésének, de nem fojthatunk el egy-egy zokszót akkor, midőn e lap címszalagjára a pestvármegyei alispán-helyettes nevét rá írjuk és postára küldjük.

Mert a kegyetlenségnek, a független érzés, a nemzeti érzület, a köztisztesség és az alkotmány iránti hűség megtámadásának minden rémképe elvonul előttünk akkor, midőn jobbainkat, becsületes, kiváló főtisztviselőinket ilyen zaklatásoknak látjuk kitéve.

Mi az alispánok kötelessége?

Első sorban az: hogy mint a közigazgatás első tisztviselői őrrei legyenek a törvényeknek, azok végrehajtását, sérthetetlenségét ne csak ellenőrizzék, de saját példájukkal juttassák érvényre.

Kötelességük egy-egy törvényhatóság területén minden, a törvényekkel s azok szellemével ellentétes cselekményt üldözni, másoknak jó példát adni, dolgozni a közért, a közügynek.

És ezek a tisztos emberek

ma mint gonosztevők hurcoltatnak meg. Ha jogainkat védik, ha a törvényhatóságok határozatait végrehajtják, ha a törvényt tisztelik, az alkotmányosság keretében követelik azokat amik miniket megilletnek, amikhez törvényes jogaink vannak: akkor vádlottakká, meghurcolt, zaklatott emberekké válnak.

Hová jutottunk?

Tekintve azt, hogy egy vármegye alispánjának ezer- és ezer águ elfoglaltsága közepett, hogy esküjéhez hiven kötelességét teljesítse minden perce le van kötve; tekintve azt, hogy ezek a vármegye első tisztviselői arra vannak hivatva, hogy a közigazgatás legfőbb őrrei legyenek egy-egy törvényhatóság területén: mi öröme telhetik az alkotmányellenes kormányoknak abban, hogy ez embereket rendes, hivatalos munkásságuktól elvonva őket bűnperekkel zaklassa, tárgyalásokra, kihallgatásokra idézze, védbeszédek készítésével lekösse, meghurcolja és így igazi rendeltetésüktől elvonja; ez valóban érthetetlen.

Hát bűn lett már nálunk ha valaki hű marad a törvényhez és esküjéhez? Bűn lett ha egy törvényhatóság rendelkezéseit annak első tisztviselője végrehajtja? No ha bűn lett, úgy szépen nézünk ki.

nyősséget megtörje. Ugyis volt, annyira, hogy pár év leforgása alatt, széles e hazában az új énekes a gyülekezetekben gyakorlatba ment.

Csak Szent-Gál tartotta magát keményen. Ott a Dunántul, a Bakony makkos erdői között, a szentgáliak, Mátyás király derék vadászai, kurucok ivadékai nem engedtek mindhalálig. Deputáció ment, jött, kérlette, kapacitálta őket, amikor már a pap szava semmit sem használt. Nem és nem! Ők a régi énekest védik, ha kell, életükkel is, de annak helyébe újat be nem vesznek, be nem fogadnak. Annak minden sora, szava a vérökbe ment, evvel élnek, evvel halnak.

Ebbe aztán belenyugodtak a felső hatóságok is. Ha nem lehet, hát nem lehet! Kinek is volna olyan hatalma, hogy ha a szentgáli „c“-t akar énekelni, „g“-t énekelteünk vele.

Csak a szentgáli pap nem nyugodott bele. Szégyelte, hogy ennek az ügynek az árnyéka rávetődött főképpen. Mert micsoda pap az, aki a hivatást kormányozni nem tudja, micsoda lelkipásztor az, aki a lelkekre hatni nem képes?

Ilyen szemrehányásokat tett magában és akkor egy mentő gondo-

Sokszor azonban mindezek ellenére is tetszenék, mert szárnyaikon rég letűnt viharos időknek hoznak emlékeztetünkbe.

A hivatalos református egyház azonban — és van is benne valami — úgy gondolkodott mindig, hogy eme psalmusokat és dicsőreteket javítani, szépíteni, és a haladó időhöz képest át kell alakítani. A nyelv szépül, fejlődik; a dallamok finomulnak az idővel: miért viseljen hát az énekes régi szabású ruhát, amikor ugyis milliók kezén forog és milliókra gyakorol hatást, milliókat nevel, nemesak vallásos, de hazafias irányban is.

Sok helyen könnyen ment az újítás. Pár hónap alatt a nép az énekest ismerte, megszerette és kedvvel énekelte belőle. De bizony sok helyütt megbicsakolta magát a nép és nem egy papnak kellett szomorú jelentést tennie, hogy az ő népe, az ő gyülekezete nem akarja bevenni az új énekest, csak a régihez ragaszkodik, ahhoz, amelyből apái is énekeltek s amelyet ők is megszoktak, amelynek hangjai mellett őseik boldognak érezték magukat és ők azonképpen.

De hát azért pap a pap, hogy rábeszéléssel is, praktikával is, ha másképpen nem lehetett, a csökö-

— jan. 3.

Különbőség titkár és magánember közt. Dr. Konecz Endre újonnan ide kirendelt főispáni titkár a zemplénvármegyei alkotmánypárt egyik vezéremberénél óhajtott az új év alkalmából tisztelegni. Az illusztris vezérférfi kijelentette, hogy főispáni titkárokat nem fogad. Dr. Konecz erre azt kérte, hogy sziveskednék legalább dr. Konecz Endrét mint magánembert fogadni. Erre fölnyilt az ajtó és dr. Konecz Endre, Sátoraljaujhely legújabb lakosa szívesen látott vendégként lépett be az alkotmánypárti vezérférfi szalonjába. Már hiába! nálunk következetesek az emberek s ezt igen helyesen teszik.

Válasz

főtisztelendő Kiss Gyula urnak.

— január 3.

A „magyarosodás Zemplén vármegyében“ cím alatt közölt értekezésemre szíves volt főtisztelendőségem nyit levelet intézni hozzám, amely szerint Végardó községében minden ember beszéli nyelvünket, noha ragaszkodnak a lakosok apáik tót nyelvéhez s hogy a népoktatás munkája rendesen folyik. Hozzá fűzte mindezekhez azt is, hogy a valóság reá cáfol a „felületesen összerótt“ statisztikai számokra.

Ami a nyit levél azon tartalmát illeti, hogy Ardón magyarul is beszélnek, még csak felsikerről számol be, mert bizony már csak magyarul beszélhetnek. Nem tudom ugyan mikor telepítettett Ardó községe, de valószínű, hogy ugyanakkor, amikor a Bodrogköz ruthén községei s az egyes bodrogközi községek ruthén lakossága, melyek már hála Istennek teljesen elmagyarosodtak. Ha tehát Ardó még ma is tót község, dacára

lata támadt. Reggel jókor befogatott és Veszprémbe ment; este későn érkezett haza. Bizonyosan valami fontos dolgot intézett el és szerencsésen, mert az öreg, amikor a vacsoránál a leségére nézett, mosolygott a bajusza alatt.

Másnap magához hívatta Szabó Mózeset. Szabó Mózes az az ember volt, akit a falu szájának szokás nevezni közönségesen. Eszes, tekintélyes ember ő, nagyon hallgatott rá Szent-Gál népe.

Félóra mulva a vállas, pitykedelmányos Szabó Mózes már ott eszszolta a csizmáit a parochia verandáján.

A pap a muzeumba tessékelt Szabó Mózeset. Muzeumnak hívták Szent-Gálon a pap dolgozó-szobáját. Oda csak azokat vitte be a lelkész, akikkel komoly, hivatalos dolgot akart elintézni, mit nem volt szabad a házbéliek előtt is kitárni.

A pap arcán szomorúság ült.
— Baj van, Szabó uram.
— No mi az, tisztelendő uram?
A pap meghalkította hangját, kissé figyelt, ha nem hallja-e valaki, amit mondani fog.

— Nagy szégyen ért bennünket Benn voltam ma Veszprémbe. Amint

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A magyar népelet.

Hogyan vitték be az új énekest Szent-Gálra.

Írta: Péter Mihály.

Énekesnek nevezik a hazabeli reformátusok az énekes könyvüket, amelyből idestova négyszáz eszendeje énekelni szoktak nagy szívbéli gyönyörűséggel. Vannak pedig ebben az énekesben zoltárok és himnuszok: ez előbbieket a kegyes Dávid király szerzeményei, az utóbbiakat sok részben és különféle időkben, hazai pap-poéták költék.

Némely énekek ugyan ma már szokatlan a nyelve is, a ruházata is és ha egy ilyen fel-felcsendül, a kényes modern ember olyanformát érez, minthogyha dolgozószobájába, melynek könyves álványain Tompa, Petőfi, Jókai és Arany művei sorakoznak szép rendben, egyszerre csak valami tizenhetedik századbeli trubadur lépne be, testén századának öltönye, kezében gitár és elkezdene énekelni olyan nyelven, amelynek legtöbb szava ma már szokatlan a fülnek.

RUM, COGNAC és TEA

nagy választékban és jutányosan kapható
HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyszerüzletében (DROGERIA.)

Sátoraljaujhely, Főtér.

hogy Ujhelyhez két kilométernyire, Sárospatakhöz pedig egy puskalövésnyire esik, különös okának kell lennie, mert ok nélkül nincsen semmi.

Kiskőrös tót lakosságát Mária Terézia telepítette, a község legalább hatszor akkora volt, mint Ardó s a múlt század első felében a lakosság már tiszta magyar volt. — Az ok pedig csakis a kettő közül egy, avagy mindkettő együtt lehet, t. i. vagy el volt hanyagolva a népnevelés, vagy különösen konsciálták Ardón a tót nyelvet. Távol van tőlem a község szellemi vezetésével ma foglalkozókat mulasztással, illetőleg szándékosan terhelni, de az okosság törvénye kéréseket is így biztosra vehető, hogy a múltban Ardón nem törődtek sem a népneveléssel, sem a magyarosodással.

Különbözik hogy Ardó népnevelése minő volt volt ezelőtt körülbelül mintegy huszonöt esztendővel, szolgálhatok egy adattal. Dókus Gyulától, vármegyénk érdemes alispánjától hallottam, hogy főszolgabíró korában egyszer felkereste őt herceg Windisch-Grätz Lajos és kérdést intézett hozzá, vajon tudja-e, hogy Ardón a gyermekek nem járnak iskolába. Egyben hozzá tette: hogy ha a bajon saját hatáskörében nem segít, ő — már mint hg. Windisch-Grätz — a miniszteriumnál emel panaszt. Ez az adalék eldisputálhatatlan bizonyítéka annak, hogy bizony botránys kulturális viszonyok között leledzhetett Ardó községe, mikor arról, a birtokán nem is mindig tartózkodó földesur is tudomást szerzett s az őt akcióra ingerelte.

De amint értesültem, Ardó népiskolája ma is csak fogyatékosan fel lehet meg céljának. Ugyanis közel másfélszáz tanköteles gyermekek kellene egy teremben, egy tanítótól oktatást nyernie. Mi sem természetesebb ily körülmények között, mint hogy a gyermekek egy része kiszorult az iskolából és nélkülözi a nevelést. Szóval baj volt a múltban s baj még ma is.

Ismétlem: nem okozok senkit sem szándékosan. Elvégre se a tanító, se a pap nem tehet arról, ha elegendő helyiséget és elegendő tanerőt nem ad se a község, se az állam. De hogy Ardó tótosságát ilyen és ehhez hasonló okok petrifikálták, az kétségtelen s azért hívom fel a figyelmét vármegyének tanfelügyelőjének, papnak, tanítóknak, hogy segítsenek a bajon. Mert igazán a megbotránkozató gyámoltalanságnak tanújele az, hogy néhány száz ember tótnak maradhat Ujhely és Patak között s vi-

gaimat a piacon elvégeztem, benéztem a könyvesboltba. Az unokámnak akartam valami griffit, irkát, mit mást venni. Egyszer csak azt mondja a boltos:

— Tisztelendő ur, rendeletet kaptam a vármegyéről.

— No ugyan miféle rendelet lehet az szomszéd? — mondom neki.

— Hát bizony, szomorú rendelet az; a szentgáliakon üt egyet a vármegye. Meghagyta, hogy a szentgáliaknak ne merjek énekest adni, mert különben meg vonják tőlem a jogot. Hát kérem is tisztelendő urat, hasson a lelkére hiveinek, hogy ne zaklassanak énekesért. Családos ember vagyok, hét gyermekem van, nem akarék elesni a kenyeremtől.

Szabó Mózes izgett mozgott, arca vörös lett, szeme vérben forgott.

— Ma hallotta azt tisztelendő uram?

— Ma mondotta a boltos. Sajnálom, de ha így van, engedjenek a felső hatalmasságnak. Hiába, rendelet rendelet!

De Szabó Mózes már ekkor nagyon izgatott volt, kőszönt a papnak, a tornácra valami cifra káromkodásfélét is megeresztett, azzal nagy dühösen el is ment.

A pap pedig, mint aki dolgát jól

gasztalásul azzal kell beérnünk, hogy „de magyarul is tudnak” ám.

A Traucon- és Károlyfalva lakosságára való utalás és a „felületesen összerótt” statisztikai adatok kifogásolására vonatkozólag megjegyzem, hogy illetékes emberektől szerzett értesülés szerint: a két volt sváb község lakosai közül már csak az idősebbek beszélik a sváb nyelvet, hogy isteniszteletnél az ének, szent beszéd magyar, svábul gyónni elvéve akad egy-egy öreg asszony. Ami pedig a statisztikát illeti, az igazán ártatlan a dologban. Tudjuk, hogy a bejelentési lapokból állítjuk össze a kimutatást. A legutóbbi összeírás szerint Traucon- és Károlyfalva lakosai közül majdnem mindenki magyarnak vallotta be magát, míg — sajnos — Ardó lakosságának jelentékeny része tótnak, amiből megint nagyon kellemtelen következtetés vonható le Ardó magyarosodására nézve s megerősíti azt a nézetemet, hogy Ardón tótnak lenni virtust, amely virtust valamiféle ok — már akár mulasztás, akár eszelekvés — istápolja, vagy legalább is a múltban istápolta.

Száz szóznak is egy a vége. Ardó átkozott lassúsággal magyarosodik. A magyar nyelvhatáron belől egy elszigetelt kis községnek három generáció alatt el kellett volna magyarosodnia. Amit a múltban mulasztottak azt pótolnia kel. Egy jó tanító s egy jó hazafias pap együttes munkája azt hiszem egy évtized alatt pótolni fogja a mulasztást s a jövő népszámlálásnál egy egész községgel fog szaporodni Zemplén magyarsága.

Dr. Kossuth János.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Kivételös nősülési engedélyt nyertek: Sári István és Duplinszky Mihály cékei, Grecz Mihály görögnyei, Guics János és Juhosi Komár György kiskoloni, Kozsej János hencfalvai, Sun Tivadar csukaházai, Zsebesi József alsódobozsai, Tóth Ferenc bekecsi, Menesko János lukácsi, Balogh János taktaharkányi, Bányik Mihály alsónyirjesi, Miglész József karosi, Szabol György lesznai, ifj. Vodilka András felsőesebeji, ifj. Jenesik István lasztoméri, ifj. Kaska János topolyáni, Hreba János pólyáni, Tomkó Mihály baraneci, Horesik Mihály vilkyi lakosok.

(Utlevél statisztika. 1905. évi október, november és december hónapokban 2351 drb. utlevél kérvény érkezett be a vármegyei iktatóba. Az 1905. év folyamán összesen 10,151

végezte, rágyújtott a pipára, aztán kiment az utcai szobába és az ablakon át nézte, hogy Szabó Mózes egyik házból kimegy, másikba bemegy. Nagyon ki volt vörösödve, hevesen hadonászott. Később már többen esatlakoztak hozzá és azok is igen ingerülteknek látszottak.

De azt nem látta a pap, hogy vagy egy fertály óra mulva már tán 50 főre is megsaporodtak a Szabó Mózes követői s nem hallotta, bár sejtette, amit azoknak mondott:

— Szentgáliak, nemes atyámfiak! (Halljuk, halljuk.) Nem is hallottak még ilyet kigyelmekek! A vármegye, (le vele) ma hallottam, kiadta a rendeletet (ezt az utóbbi szót keményen megnyomta Szabó uram), hogy mi nemes szentgáliak abból az énekes könyvből, amelyet most adott ki a nemes és szent eklézsia, nem vehetünk egy szálát se, különben büntetés ér bennünket. (Általános megbotránkozás.) Hát tűrhetjük-e mi ezt, nemes szentgáliak? En legalább a mondó vagyok, hogy nem. (Nem, nem.) Indítványozom azért, fogassunk be vagy tíz szekérbe, de még most ebben a minutumban és menjünk Veszprémbe. Kiki vegye magához a fokosát és mutassuk meg, hogy a szentgáliaknak csak azért is lesz énekesök. (Helyes, helyes, szónokot számosan

drb. utlevél kérvény érkezett s intéztetett el. Szomorú számok!

Gyilkosság a rendőrségen.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoraljanhely, 1906. jan. 2.

Ujhelynek folyó hó 2-án szenzációs napja volt. A rendőrségi laktanója őrmesteri szobájában Lengyel János próbaszolgálatra fölvett rendőr egy karddal leszúrta Madár Rozáliát, egy helybeli nyilvános ház gazdaszönyját. A leszurt nő az életveszélyes szurás következtében még az nap délelőtt kiszervezett a kórházban, ahol rajta műtétet is végeztek. A városszerte nagy szenzációt keltett gyilkosságról részletes tudósításunk a következő:

Lengyel János néhány hét óta van a város szolgálatában, mint próbarendőr. Ebben a minőségben eddig kifogástalanul viselte magát, sőt magatartása, viselkedése és arckifejezése legkevésbé sem árulta el vérengző természetét. Felebbvalóival szemben a köteles tisztelettel viseltetett, — s renpörtársaival is fenn tudta tartani a bajtársi szeretetet. Mielőtt ide került, Miskolcra volt rendőr, valaha pedig a borbélymesterséget űzte.

Lengyel János f. hó 1-én 2-ára menő éjjel szolgálaton kívül betéret egy helybeli nyilvános házba, ahol mulatság közben összeveszett a ház egyik női alkalmazottjával, akinek segítségére sietett Madár Rozália gazdaszöny. A rendőr, midőn a két nő megrohanta, annyira dühbe jött, hogy kardot rántott s azzal Madár Rozália gazdaszönyöt két karján megesebesítette. A dulakodásnak azután a házbeliek nagynehezen véget vetettek és a rendőrt kiutasították, aki széjjel-tépett sapkával távozott a helyszínről, onnan egyenesen a rendőrségi laktanóba tért, ahol az előzőleg történetéről senkinek semmit nem szólt. A megvert és megvagdalt gazdaszöny kevés idő mulva követte a rendőrt és a kapitánysághoz sietett, hogy Lengyel Jánost brutális magaviseleteért följelentse. A gazdaszöny és rendőr között itt is csakhamar hevesebb szóváltás keletkezett, miközben a gonosz lelkületű ember a védtelen nővel szemben ismét tettleges-ségre vetemedett és kétszer arcul ütötte. Csak a jelenvolt rendőrök voltak képesek a nőt a további inzultusoktól megmenteni és a laktanóból eltávolítani.

Ezek után Lengyel János rendőr kissé nyugodtabb lett; de mindez csak a közeli regeli órákig tartott,

üdvözlik, (már tudniillik egy-egy jó hátböfentéssel.)

A beszéd után csak úgy tódultak ki az emberek Szabó Mózes házából, ki jobbra, ki balra, ki a fel-, ki az alvégbe.

Hát mindezeket nem látta, nem hallotta a pap, de ezt már észrevette, hogy egy félóra mulva tíz vagy tizenkét szekér sorakozott a főutcán, rakva emberekkkel. Kinek fokos, kinek bot a kezében. Hajrá, mentek Veszprém felé.

Azt is csak később hallotta a pap hogy Veszprémbe érve egyenesen a könyves bolt előtt állottak meg. Szabó Mózes száll le elsőben a szekérről. Egyenesen a bolt felé tartott.

A ravasz boltos, aki ezt a praktikát előtte való nap a pappal kifőzte, nagy megijedést színlte, amint a sok fegyveres embert meglátta.

— Hát kigyelmekek mit akarnak? — szólott megszéppenve.

— Énekesér jöttünk Szentgálról.

— Nagyon sajnálom, — hajlongott a boltos — de a szentgáliaknak meg van tiltva, hogy énekest vehetnek.

No de már erre mind leugráltak a szekerekről a szentgáliak és egyenesen a bolt felé rohantak fokosokkal, botokkal. — Szeretnénk látni azt a

a mikor a vér után szomjazó ember a gazdaszönyon kitöltötte boszuját.

Az éjjel történt eseményekről másnap, folyó hó 2-án reggel nyomban jelentést tettek a rendőrkapitánynak, aki azonnal elrendelte a rendőr leszereltetését.

Ezt a parancsot Kaszárda Gyula rendőrfőrmester késedelem nélkül teljesítette is. Kevéssel 9 óra után Lengyel Jánost, aki a rendőri ruhát már levetette, előállították az őrmester szobájába, ahol összes felszereléseit át kellett szolgáltatnia.

Mialatt az átadás aktusa folyamatban volt, Madár Rozália gazdaszöny jött elő, hogy az éj folyamán történtek miatt Lengyel János rendőrt följelentse. A gazdaszöny az érpen leszerelt Lengyelt jelölte meg rendőrfőrmester előtt annak, aki botrányt okozta és őt kardjával me

vágta. Ezt Lengyel tagadta, sőt azt sem akarta beismerni, hogy az éjjel ott járt volna. A gazdaszöny azonban továbbra is megmaradt előbbi állítása mellett. E közben egy másik rendőr jött a szobába, akivel az őrmester néhány szót váltott és kérdésre megadta a feleletet. A rendőr azzal távozott s e közben, egy észrevétlen pillanatban az emberi érzéskől kivetkőzött s minden áron vért szomjazó Lengyel hirtelen felkapta az őrmester által tőle átvett és közelemben, a falhoz támasztott kardot s azt egy pillanat alatt a mellette álló nő hasába döfte, úgy anyira, hogy a széles kard a beleket és több nemesebb szervet keresztül hasított s a szegény asszonyon halálos sebet ejtett.

A szurásra a rendőrfőrmester előtt álló nő elvisította magát és kiszaladt a szobából, mire a vérengző Lengyel a kezében tartott kardot magasra emelve, az őrmester felé szurásra készen tartotta. Kaszárda őrmester ebben a kritikus pillanatban Lengyeltől kissé oldalt állott és így sikerült megmenekülnie a szurástól. Hirtelen torkon ragadta ugyanis a gyilkos Lengyelt és lármát csapot, mire a szomszédos rendőrlégénységi szobából többen elősiettek és a vérengző embert lefegyverezték, majd vasra verve, egyelőre a rendőrségi zárkába csukták.

Ezalatt a megszurtt Madár Rozália a kapitányság udvarán keresztül sikoltozva rohant a hivatal egyik szobájába, ahol összeesett a nagy véresztéstől. Itt diványra fektették, majd hordágyon azonnal felszállították az „Erzsébet” kórházba, ahol műtétet is végeztek rajta, de mivel

vármegyét meg azt a boltost! — Azzal becsörtettek a boltba.

— Hol az az énekes?

— En nem bánom, én kigyelmekekkel nem perelek — szólott a boltos — én legfeljebb engedek az erőszaknak. Erőszakkal elvihetnek kendtek amenyit akarnak. A vármegye is átlátja, hogy fegyveres erő ellen nem tehettem egyebet.

Ekkor már egy fiatal szentgálirá is talált az énekes garmadára és szépen kiválogattak belőle egy szekéredékre valót s hogy az egész eljárás ne viselje magán a rablás nyomát — az összes énekesekért egy összegben le is szurták az árakat, amit a boltos fölvett ugyan, de hozzátette, hogy pénzébe van, hát nem engedheti ingyen, azt majd a vármegye is beláthatja...

Estére megérkeztek a szentgáliak az énekesekkel. A következő vasárnap már abból is énekeltek és amikor az ének hangjai fölzugtak, amelyek néhol olyanok, mint a csatakiáltás, a roham, minden szem fölcsillant, mintha azok a szemek azt mondták volna: „No Veszprém vármegye ide hallgass, azért is van énekesünk.”

Igy jutott az új énekes Szentgálra, az Urnak 1807. vagy 1808-ik esszten-dejében.

sérülése halálos volt, már nem segíthettek rajta.

A megszuirt gazdasszony a kórházba történt felszállítása után másfél órára kiszivedett. Madár Rozália hajduböszörményi származása, 21 éves nő volt.

A gyilkos Lengyel Jánost előbb a rendőrkapitányságnál hallgatták ki, de semmit be nem vallott, sőt azt is letagadta, hogy a gazdasszonyt ő szurta volna meg. Kihallgatása után megbilineselve átkisérték a királyi ügyészséghez.

A törvényszéki palota kapuja előtt még egy kísérletet tett a szökésre, de ez nem sikerült neki, mert kísérői nyomban lefűltek a gyilkost.

**Felkérjük azon t. ol-
dóinkat, kiknek előfizetése le-
járt, nemkülömben azokat, kik
az előfizetési díjakkal hátrá-
lékban vannak, hogy a mult szá-
munkhoz osztozt utalványon az
előfizetést megújítani, illetőleg a
hátrálékot beküldeni szivesked-
jenek.**

Tisztelettel:

A kiadóhivatal.

HIREK.

**Lapunk legközelebbi száma
pénteken este jelenik meg.**

— Kinevezés. A m. kir. igazság-
ügyi miniszter *Menesdorfer* Bertalan
kir. járásbírói jegyzőt a sztrópkói
kir. járásbíróshoz albiróvá, a m.
kir. pénzügyminiszterium vezetésével
megbizott miniszterelnök pedig *Ta-
káts* Bélát a sátoraljaujhelyi kir. pénzü-
gyigazgatóságához számellenőrré ne-
vezte ki.

— Áthelyezés. *Boldizsár* Sándor
kir. járásbírói irnokot az igazság-
ügyi miniszter Budapestről Szerencsre
helyezte át.

— Uj évi üdvözlések megváltása
címén újabb *Fejes* Istvánné urnó-
tól 4 koronát kaptunk. A lapunk leg-
utóbbi számában e címen kimutatott
gyűjtésünk összege ezzel 44 koronára
emelkedett.

— Lelkeszi kinevezés. *Firczak*
Gyula munkácségházmegyei püspök
Csurgovich György szalóki lelkészt
Sámogyra, *Kapcsay* Antal mármaros-
szigeti segédlelkészt Szalókra, *Mitró*
György bodrogolaszii lelkészt Bodzás-
ujlakra és *Pribits* Gyula geryesi
lelkészt Velejtére lelkészekké nevezte
ki, illetve áthelyezte.

— Nagy idők tanuja. Homonnán,
dec. hó 30-án hunyt el *Lukovits*
Ottó mérnök, 1848-iki honvédhadnagy
77 éves korában. A köztisztletben
állott férfinak temetése 31-én dél-
után ment végbe nagy részvét mel-
lett. Az elhunytban *Lukovits* Géza
földbirtokos testvérátját gyászolja.

— Nyilvános köszönet. A hely-
beli árvaházban az árvák karácsony-
fájához hozzájárultak: *Widder* Gyula
5 korona, *Juhász* Jenőné 4 korona,
Szokolay Emilné 3 koronával, továbbá
Meczner Béláné, özv. *Hornyay* Fe-
rené, *Tátray* Dezsőné, *Bernát* Ala-
dárné, *Hornyay* Béláné, *Alexander*
Vilmos, *Landesman* Miksa, *Gyar-
mathy* Béla, *Dolozselek* Albert, *Szoghó*
S. *Bilanovics* urak különböző adomá-
nyokkal, melyekért hálás köszönetet
mond az árvák nevében az elnökség.

— A bodrogközi jótékony nőegye-
sület táncestje. A bodrogközi jóté-
kony nőegyesület, mely a közjóté-
konyság terén már oly sokszor és
fényesen adta tanujelét annak, hogy
valóban példányképe nemes szívü-
se által a humánus intézményeknek,
és amely egyesületnek az emberszeretet
szolgálatában kifejtett eredményes
munkásságát vármegyénk közönsége
osztoztalan nagyrabecsüléssel ismeri
el, — szokásos évi táncmulatságát e

hó 13-án tartja meg Királyhelme-
cen. Az ezen mulatságra kibocsátott meg-
hívó szövege a következő: Meghívó.
A „bodrogközi jótékony nőegyesület“
választmánya gróf *Mailáth* Józsefné
egyleti elnök védnöksége alatt 1906.
évi január hó 13-án Királyhelme-
cen a kaszinó helyiségeiben az egylet
alapjának javára szabad büffével
egybekötött zártkörű táncestélyt ren-
dez. Belépti-díj: Személyjegy 4 kor.
Családjegy 8 kor. A jótékony cselra
való tekintetből felülfizetések köszö-
nettel fogadtatnak. Táncmulatság
kezdete este 8 órakor. Az érkezők
részére a vonatnál magán fogatokról,
valamint az elszállásolásról gondos-
kodva van.

— Esküvő. *Strum* Dezső a Zem-
plén nyomda gépmestere f. hó 7-én
d. n. 3 órakor tartja esküvőjét *Klein*
Margit kisasszonnyal Sátoraljaujhely-
ben.

— A miskolci Fillerbál február
11-én, a miskolci Korona szálloda
hatalmas dísztermében fog lezajlani.
Özv. báji *Patay* Gyuláné, *Szatmáry-
Király* Anna egyleti elnök védnök-
sége alatt 50 Lady Patronesse, 200
rendező és 12 vármegye válogatott
ifjúsága buzgalkodik a bál érdekében,
hogy megint oly fényes legyen, mint
eddig mindig volt, mikor évente
400.000 fillér tiszta jövedelem gyűlt
össze, hogy kenyere legyen az éhe-
zőnek, eszímája az árvának, tüzfája
a szellőnek és imádság a szocialista
ajakán. Dacára minden politikai szo-
morúságnak, a Miskolci Ev. ref. női
Fillerlegyet megint meg fogja mutatni,
hogy tud még lelkesül a magyar,
mikor, a bánatot kell megvigasztalni.
A Fillerbál bizottság is 12 vármegye
előkelőségével szövöttek, hogy mi-
nél több fillért gyűjthessen össze a
könyörület oltárán, mert fillérből lesz
a forint. Forintból a kenyér, melyet
azok közt osztanak szét, akiknek
nem jutott.

— Tűz. *Dr. Kellner* Soma ügy-
véd *Kazinecy*-utcai házában folyó hó
2-án délelőtt 11 óra tájban tűz ütött
ki. Az egyik pincehelyiségben kigyu-
ladt *Steinberger* Májor kereskedőnek
egy hordó szódabicarbonája, melyet
hamarosan kiguritottak a pincehelyi-
ségről s így elejét vették a nagyobb
tűzveszedelemnek. A kár mintegy 30
korona.

— Állatfelhajtásos vásár. Folyó
hó 2-án Sátoraljaujhelyben a szoká-
sos hónapos vásárnak kellett volna
megtartatni. Ezen a napon tudvale-
vőleg olyan hideg volt, hogy a vi-
dékéről senki sem kísérelte meg jószá-
gával a bejövételt. Így azután meg-
történt az, ami emberemlékezet óta
Sátoraljaujhelyben elő nem fordult,
hogy a vásárt nem lehetett megtar-
tani. Mindössze egy járulatot irtak át
a hecskei ugynevezett cédulaházban.

— Megszökött rab. December hó
30-án este *Jávorszki* László kusini
(Galicia) születésű rab a helybeli kir.
törvényszéki fogházból megszökött. A
szökevény személyleírása a követke-
ző: nagysága 150 cm., testalkata
erős, arca kerek, areszine szőke, haja
gesztenyeszínű, homloka alacsony,
szemöldöke gesztenyeszínű, szemei
szürkék, orra és szája rendes, baju-
sza szőke, 1868-ban született, Kassán
lakik, 5 gyermek atyja, anyanyelve
tót, vallása róm. katolikus, foglal-
kozása kocsis. A szökött rab kézre-
kerítése iránt a kir. fogházfelügyel-
ség intézkedett.

— Eljegyzések. *Leskovics* András
varannói m. k. adótsizt jegyet váltott
Zseltyay Ida varannói óvónővel dec.
26-án. — Ifj. *Bucsinzky* Lajos el-
jegyezte karácsony másod napján
Káspár Gizike kisasszonyt Baranoso.

— Egy hirhéd betörő elfogatása.
Egy fiatal, de nagyon viharos multu
betörőtolvajt fogott el folyó hó 2-án
este a helybeli rendőrség. A betörő
Tomej János, alsó-karaszlói származá-
sú, 19 éves szolga, aki Munkácsen
három éjten át 12 rendbeli betörést
követett el. Most is a kassai kir.

fogházból jövet követett el a vasuti
kocsiban lopást. A Kassa felől dél-
után érkező személyvonatban a vele
egy szakaszban utazó *Szedélyi* Lajos
munkácsi gimnáziumi tanulóól 7 ko-
rona 50 fillért és egy sárga pénztár-
cát lopott, melynek eltulajdonítását
a bizonyítékok dacára eltagadta. A
rendőrök azonban mindennek dacára
letartóztatták és bekísérték a vesze-
delmes embert, aki ellen a büntető
eljárást megindították.

— Műkedvelők szini előadása. A
Sátoraljaujhelyi gyártelepi dal-, zene-
és önképző-kör 1906. évi január hó
6-án, szombaton a városi színházban
zártkörű táncmulatsággal egybekötött
műkedvelői szini előadást rendez. A
szini előadás kezdete este 7 és fél
vége 10 és fél órakor. 11 óra után
tánc.

— Meglőtte magát. *Valikovics*
Miklós tállyai 14 éves ifju makaes-
ságból, vagy özv. édes anyja iránt
való bosszúból, mivel kérésére nem
adott neki egy hatost, az udvaron
melbe lötte magát. A golyó a tüdőn
ment át s a hátán jött ki. E cselek-
mény elkövetése után még annyi erő-
vel bírt, hogy a szobába bement s
így szólt: „ugy-e meglőttem magam!“
Életben maradása bizonytalan, mivel
a ruhadarabok behatoltak a testbe.

— Szomorú statisztika. A bel-
ügyminiszterium most teszi közzé az
1905. év október havában Magyar-
országon tudóvészben elhunytak szám-
adatait. A kimutatás szerint említtett
hóban elhunyt tudóvészben az egész
országban 5454 egyén. A Tisza jobb-
parti megyeiben 401 egyén, ezek kö-
zött első helyen áll Zemplén vármeg-
ye 78 elhunyttal.

— Kirabolt községi pénztár. *Kar-*
aszna község birájánál folyó hó 25-
én karácsony napján, midőn a bíró
és házbellei isteni tiszteletre a város-
ba bejöttek, valaki a község házába
lopódzott, és feltörvén a falu ládáját,
abból 254 kor. készpénzt ellopott.
A megindított nyomozat során a tet-
tes *Brunyo* János moesári lakos sze-
mélyében ki lett derítve és lopás bü-
ntette miatt a kir. járásbíróshoz
bekísérve.

— Razzia. Folyó hó 2-áról 3-ára
menő éjjel a helybeli csendőrség hét
járőre a rendőrség támogatásával raz-
ziát tartott a városban, amely alka-
lommal tizenegy kétes egzisztenciájú
egyént fogtak be különböző kores-
mákban és szállóhelyeken. A befo-
gottakat büntetésük leülése után haza-
tolconcolják.

— Betöréses lopás. Örmezőn az
elmúlt napokban oláheigányok az
uradalmi erdészlakba betörtek és a
kezü ügyébe akadt tárgyakat mind
elvittek. A csendőrség nyomában van
a tolvajoknak és üldözi őket.

— Ártatlan agyonverték. Dec.
28-án *Vörös* Mihály bekecsi lakos
egyik ottani koresma ajtájába ült le,
hogy elfogyassza a kezében levő da-
rab kenyeret és heringet. Ugyanazon
koresmában bent mulattak *Kardos*
András, *Kardos* István és *Havas* Jó-
zsef szerencsi legények. Még valami
negyedik idegen sánta is volt a kores-
mában, akivel a három szerencsi pá-
linkaivás közben összeszólkkozott. —
A szót hamarosan tett követte. Az
idegen sánta hamarosan kiugrott és
elúnt, a legények utána s mivel mást
nem láttak, az ott falatozó *Vörös*nek
estek s azt annyira elverték, hogy
pár óra alatt meghalt. *Vöröst* a bíró-
sági boncolás után eltemették. A há-
rom szerencsi legényt pedig az ujhe-
lyi ügyészség börtönébe kísérte a
csendőrség.

— Vásáráthelyezés. A szerencsi
országos vásár a közbejött gör. kath.
ünnepek miatt belügyminiszteri en-
gedéllyel január 7-ikéről január
16-ára lett áthelyezve.

— Színház Varannón. *Radó* Béla
szinigazgató 22 tagból álló társulata
megkezdte előadásait az „Aranyvirág-
gal.“

— Pályázati felhívás. A siket-
némák budapesti áll. intézetének első
osztályába a következő tanévre 45
uj növendék fog felvétetni. Ezen ki-
vül a felsőbb osztályokba felvételt
nyernek oly siketnémák is, akik eddig
valamely vidéki intézetben tanultak
ugyan, de akiknek szülői időközben
a székesfővárosba, vagy annak köze-
lébe költöztek. A vidéki 6 osztályu
intézeteket végzett siketnémák itt a
VII. és VIII. osztályokban folytathat-
ják tanulmányaikat. Végül a meg-
felelő felsőbb osztályokba felvételtnek
olyan gyermekek is. akik népiskolai
tanulmányaik közben siketlülvén meg,
ott megtanulták a beszédnek szájról
való leolvasását s ez uton elemi ismereteiket
kiegészítik. A felvételek
vallásra, nemre és nemzetiségre való
tekintet nélkül a folyamodványok be-
érkezésének sorrendjében fognak esz-
közöltetni. Az érdeklődőknek részle-
tes tájékoztatást és felvételi nyomtat-
ványokat egyszerű levélbeli megke-
resésre díjlanul küld az intézet igaz-
gatósa (VIII. Mosonyi-u. 8. sz.)

— Zemplén vármegye állategész-
ségügye. A vesztség: a sárospataki;
rühkór: a bodrogközi, tokaji; sertés-
orbánc: a sárospataki; sertésvész: a
homonnai, szinnai, sztrópkói, tokaji
és varannói járásokban lépett fel.

TANÜGY.

— Tanítók értekezlete. A varan-
nói járás tanítóóságának nyole tagja
Lucsánzky László komoróci állami
tanító kezdeményezésére Varannón
értekezletet tartott oly célból, hogy
a járási tanügy emelésére évenként
4—5 ilyen értekezletet tartson a já-
rás székhelyén az összes járási tani-
tóság részvétele mellett. Az értekez-
let megbizta *Salgó* Antal varannói
áll. isk. igazgatót, hogy ez ügyben
érintkezésbe lépjen a járás tanítósa-
gával s már a jövő husvét nagyhé-
nek hétfőjére hívja össze az értekez-
letet.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Értesítés. Lapunk, mely eddig is
a közérdek szolgálatában állott, kü-
lönös gonddal ápolta a kereskedelem
és ipar érdekeit, melynek számára
állandó rovatot tartottunk fenn. Meg
vagyunk róla győződve, hogy bár
miként alakuljanak is a politikai vi-
szonyok, hazánk sorsa, jövő boldogu-
lása a gazdasági kérdések helyes és
sikeres megoldásától függ és e meg-
oldást az ipar és kereskedelmi érde-
kek előtérbe állítása fogja megterem-
teni. — Így vélekedve, elhatároztuk,
hogy lapunk az eddigieknél nagyobb
mértvben fog tért engedni az ipar és
kereskedelem szolgálatának. Ebbeli
törekvésünk elérésében segítségünkre
lesz *Szabó* Jakab munkatársunk, ki
mint az Omke és keresk. társulat
titkára magára vállalta a rovat veze-
tését. Be fog számolni időnkint az
Omke intézkedéseiről, nemkülönbön
a kassai k. és i. kamarának gyűlési
határozatairól és általában a helyi
kereskedelmet illető fontosabb dol-
gokról.

Fizetéseketelenségek. *Glattstein*
Mór rövidárkereskedő Sátoraljauj-
helyben és *Rosenbaum* Sándor divat-
és rövidárkereskedő Tokajban fi-
zetéseketelenséget jelentettek be.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Felkérjük t. tudósítónkat, akik ezen
minőségüket a f. évben is megtartani s
szives közreműködésükkel a közönség ér-
dekeit szolgálni óhajtják, hogy idevonat-
kozó elhatározásukat szerkesztőségünkkel
még e hét folyamán közölni és 1905-re
kiállított igazolványaikat kicserélés végett
beküldeni sziveskedjenek.

Felölős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

